

VUISTREGELS OPEN ACCESS PUBLICEREN hbo

Veel hogescholen hebben een eigen publicatiebeleid (in ontwikkeling). Onderstaande vuistregels zijn een handreiking om onderzoekers te ondersteunen bij Open Access publiceren.

PUBLICEREN VIA DE GROENE OF GOUDEN ROUTE

Open Access publiceren kan via de groene of de gouden route. De definitie volgens Open Access.nl: “bij de gouden route wordt de publicatie direct vrij beschikbaar gesteld via de website van de uitgever. De onderzoeker of werkgever van die onderzoeker betaalt daarvoor bij acceptatie van het artikel een bepaald bedrag aan de uitgever.

De groene route is gebaseerd op zelfarchivering. Na publicatie plaatst een onderzoeker een artikel in een repository (meestal van de hogeschool) waarmee de publicatie vrij toegankelijk wordt voor de rest van de wereld. Daarbij bedingen uitgeverijen soms wel een embargoperiode, waarbinnen het artikel alleen in het tijdschrift te lezen is.”

Het advies van NAI-hbo om de groene route te volgen is overgenomen door de SHB (Samenwerkingsverband Hogeschoolbibliotheken) in een [visiedocument](#).

Groene route

De voorkeursroute is de groene route, dat wil zeggen: publiceren vanuit een eigen repository. Via de groene route worden artikelen eventueel na peer review als pre- of postprint (afhankelijk van de uitgever) door of namens de auteur zelf opgeslagen in een repository (van de eigen instelling) en gepubliceerd op een of meerdere open platforms. Voor het HBO is dat onder andere de [HBO Kennisbank](#). Indien de publicatie ook gepubliceerd wordt via een uitgever kan er een embargoperiode gelden. De embargoperiode van specifieke uitgevers zijn te vinden via Sherpa Romeo of in de licentiecontracten.

Bepaal met een CC licentie de mogelijkheden voor hergebruik. Het NAI-hbo adviseert het gebruik van de [CC BY-SA licentie](#). Schrijf je eigen instelling een advies voor wat betreft het gebruik van een CC licentie? Volg dan dit advies.

Waar publiceren?

- Websites van de lectoraten, [HBO kennisbank](#), [Groen Kennisnet](#) en andere websites
- Weblog
- Website van kenniskring
- Vaktijdschrift
- Open access tijdschriften bijvoorbeeld te vinden via DOAJ en Sherpa Romeo

Keuze gemaakt? Kijk of je keuze past bij:

- Voorwaarden subsidieverstrekker
- Voorwaarden opdrachtgever
- Voorwaarden uitgever
- Embargoperiode
- Post- of preprint in repository

Gouden route

Publiceren via de gouden route is niet gratis. Er zijn publicatiekosten - de zogenaamde 'article processing charge' (APC's). De definitie volgens Open Access.nl: "Een vergoeding, betaald aan een uitgever voor het open access maken van een artikel." De publicatiekosten en andere publiceervoorwaarden vind je in de voorwaarden bij een journal of op Sherpa Romeo. Deze worden betaald door de auteur of zijn instelling. Sommige subsidieverstrekkers, vinden open access belangrijk en zijn bereid de kosten voor hun rekening te nemen.

HULPMIDDELEN

- DOAJ.org is een website voor het maken van de keuze van het open access tijdschrift waarin je wilt publiceren, hier vind je tijdschriften per onderwerp
- SherpaRomeo is een website voor informatie over embargo-periode, gebruiksrechten, impactfactor en de voorwaarden van subsidiegevers
- Op de websites van uitgevers vind je hun open access voorwaarden zoals embargoperiode en publicatiekosten
- Op de websites van de subsidieverstrekkers vind je de voorwaarden die zij stellen rond open access, bijvoorbeeld Regiorgaan SIA.

MEERDERE AUTEURS VAN MEERDERE ORGANISATIES?

Bovenstaande geldt voor één of meerdere auteurs in dienst van één hogeschool die een artikel willen publiceren. Wat te doen bij één of meerdere auteurs van meerdere instellingen? Dan is afstemming tussen de auteurs inclusief hun instellingen nodig. Advies NAI-hbo: gebruik CC BY-SA, waarin alle personen en alle organisaties benoemd worden. De publicatie kan worden opgenomen in de repository van de corresponderend / eerste auteur. De definitie van corresponderende auteur volgens Open Access.nl: "Voor de uitgever is de corresponderende auteur degene die het artikel indient. Dat kan dus maar één auteur zijn per artikel." Zie ook [www.rivm.nl/Onderwerpen/I/Infectieziekten Bulletin/Richtlijn voor auteurs](http://www.rivm.nl/Onderwerpen/I/Infectieziekten_Bulletin/Richtlijn_voor_auteurs): "De corresponderende (meestal eerste) auteur wordt verantwoordelijk gehouden voor het insturen van een manuscript. Deze moet zelf zorgdragen voor toestemming van medeauteurs." Ook het beleid van de instellingen moet hierin worden meegenomen.

VRAGEN OF ONDUIDELIJKHEDEN?

Neem voor vragen over auteursrechten contact op met een van de medewerkers van het auteursrechten informatiepunt (AIP) van de eigen instelling.

SURF

auteursrechten@surfmarket.nl

www.auteursrechten.nl

Aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend

2019

beschikbaar onder de licentie

Creative Commons Naamsvermelding 4.0 Internationaal

www.creativecommons.org/licenses/by/4.0

POWERED BY SURF